

Asia

Yleisten asioiden neuvosto 21.5.2019

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 21.05.2019

Yleisten asioiden neuvosto kävi temaattisen MFF-keskustelun ulkosuhderahoituksen rakenteesta. Useat jäsenmaat vastustivat Euroopan kehitysrahaston (EKR) sisällyttämistä rahoituskehykseen. Naapuruusvälineen sisällyttämistä uuteen naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen (NDICI) vastusti pienempi joukko jäsenmaita. Tarvetta turvata naapurustolle suuntautuvan rahoituksen taso ja huomioida naapuruston erityispiirteet korostettiin. Neuvostossa käyty keskustelu palvelee muiden kevään aikana käytyjen temaattisten keskustelujen tavoin puheenjohtajamaan tavoitetta saattaa virtaviivaistettu neuvottelulaatikkoasiakirja (NegoBox) kesäkuun Eurooppa-neuvostoon.

Neuvosto valmisti kesäkuun Eurooppa-neuvostoa (20.-21.6.) annotoidun asialistaluonnoksen pohjalta. Jäsenmaat nostivat esiin omia painopisteitään EU:n tulevan strategisen ohjelman osalta. Yleisesti korostettiin selkeiden painopisteiden asettamista, tuloksia sekä toimeenpanoa. Monivuotisen rahoituskehyn osalta kesäkuulta toivottiin edistymistä ja poliittista ohjausta. Keskustelussa nousi esille myös ilmasto ja laajentuminen.

Muut asiat -asiakohdassa puheenjohtaja informoi neuvostoa Bukarestissa järjestetystä eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyneestä konferenssista. Puheenjohtaja ja Ranska informoivat Pariisissa järjestetystä Euroopan kulttuuriperintöä käsitelleestä ministerikokouksesta. Lisäksi komissio esitteli oikeusvaltioperiaatteesta (RoL) antamansa tiedonannon. Tiedonannon toinen osa annetaan ennen kesätaukoa. Useat jäsenmaat korostivat aiheen tärkeyttä.

Suomea edusti kokouksessa eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho.

A-kohtien luetteloiden hyväksyntä

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjojen 9212/19 ja 9213/19 mukaisesti.

Monivuotinen rahoituskehys 2021-2027

Neuvosto kävi MFF-keskustelun ulkosuhderahoituksen rakenteesta puheenjohtajan ennakoon toimittamien kahden kysymyksen pohjalta. Käyty keskustelu palvelee kevään muiden YAN:ssa käytyjen temaattisten keskustelujen tavoin puheenjohtajan tavoitetta saattaa virtaviivaistettu neuvottelulaatikkoasiakirja (NegoBoxi) kesäkuun Eurooppa-neuvostoon.

Jäsenmaat toistivat keskustelussa aiempia kantojaan liittyen ulkosuhderahoitusinstrumentin (NDICI) rakenteeseen. Suomi vahvisti keskustelussa tukensa yhtenäiselle välineelle. Useat jäsenmaat totesivat, että joustavuus on tärkeää ulkosuhderahoituksessa, mutta keinot sen saavuttamiseksi erosivat toisistaan. Suurimman vastustuksen kohtasi Euroopan kehitysrahaston (EKR) ottaminen EU-budjetin piiriin osaksi uutta välinettä. Naapuruusvälineen (ENI) mukaanottoa vastusti pienempi joukko jäsenmaita. Kriittiset jäsenmaat nostivat esiin tarpeen turvata naapurustolle suuntautuvan rahoituksen taso sekä huomioida naapuruston erityispiirteet. Jotkin jäsenmaat kuitenkin muistuttivat, että päätös NDICI-asetuksen rakenteesta pitää tehdä Eurooppa-neuvostossa osana MFF-neuvotteluita.

Komissio (komissaari Oettinger) puolusti tarvetta ulkosuhderahoituksen joustavuuden ja koherenssin lisäämiselle ehdotetun yhdistetyn välineen puitteissa. Lisäksi komissio totesi jälleen tarpeen edetä MFF-työssä ja vetosi jäsenmailhin todeten, että kaikki ovat vastuussa sovun saavuttamisesta. Komissio esitti kritiikkiä siitä, että jäsenmaat pyrkivät käyttämään välineen rakenteeseen liittyviä kysymyksiä pelimerkkinä MFF-neuvotteluissa.

Eurooppa-neuvoston 20.-21.6.2019 valmistelu

Puheenjohtaja ja komissio (1. vpj. Timmermans) alustivat lyhyesti. Komissio viittasi Sibiussa annettuihin yhtenäisyyden ja toivon viesteihin sekä tuki Sibiussa esillä olleen EU:n strategisen ohjelman rungon neljää pääotsikkoa. Kesäkuun Eurooppa-neuvoston osalta komissio viittasi MFF:ään, josta tulisi päästä sopuun syksyllä. Komissio nosti esiin myös tavoitteen ilmastoneutraalista EU:sta ja muistutti YK:n ilmastohuippukokouksesta syyskuussa. Ilmastomuutos on asia, joka on esillä keskusteluissa joka paikassa. Lisäksi komissio nosti esiin disinformaation torjunnan sekä eurohuippukokouksen ja euroalueen budjetti-instrumentin.

Käydyssä keskustelussa painotettiin, että tulevan strategisen ohjelman tulisi olla tiivis, selkeä ja poliittisesti ohjaava. Sen tulisi keskittyä rajattuun määrään asioita. Myös tuloksia ja toimeenpanoa korostettiin. Esille tuotiin myös, että kansalaisten on pystyttävä seuraamaan, mitä EU tekee. Sisältökysymysten osalta esille nostettiin muun muassa sisämarkkinat, digitaalisuus, sosiaaliset kysymykset, ilmasto, muuttoliike, oikeusvaltioperiaate, EU:n ulkoinen toiminta sekä EMU:n loppuunsaattaminen.

Nimitysten osalta nostettiin esille tarve noudattaa EU:n perussopimuksia ja huomioida poliittinen, maantieteellinen ja sukupuolten välinen tasa-arvo.

Suomi piti puheenvuorossaan tärkeänä, että EU:n tulevassa strategisessa ohjelmassa vastataan kansalaisten päähuolenaiheisiin, kuten kestävä kasvun saavuttamiseen, ilmastomuutokseen sekä turvallisuuteen. Nämä kaikki koskevat niin EU:n sisäisiä politiikkoja kuin ulkoisia toimia. Suomi nosti esiin myös yhteiset arvot, erityisesti oikeusvaltioperiaatteen. Lisäksi Suomi korosti tulosten ja toimeenpanon merkitystä. Suomi on ensimmäinen puheenjohtamaa, joka integroi uusia painopisteitä neuvoston työhön. Uusi strateginen ohjelma ohjaa Suomen puheenjohtajakautta. Sen toimeenpanosta tullaan keskustelemaan neuvoston eri kokoonpanoissa.

Monivuotisen rahoituskehiksen osalta keskustelussa viitattiin tarpeeseen saavuttaa asiassa edistystä kesäkuussa ja sopu syksyllä. Keskustelussa muistutettiin myös haastavasta globaalista kontekstista. Kesäkuussa tulisi saada poliittista ohjausta jatkoaskelille.

Monet korostivat tarvetta kunnianhimoiseen ilmastopolitiikkaan, myös syyskuun YK:n ilmastohuippukokous huomioiden. Toisaalta muistutettiin, että tulee katsoa myös kustannuksia, kilpailukykyä ja energiansaataavuutta sekä huomioida kansalliset erityispiirteet, suunnitelmat ja strategiat. Tarvitaan perusteellisia keskusteluja.

Useampi maa nosti esiin myös laajentumisen. Uskottavuuden ja ehdollisuuden katsottiin olevan laajentumisessa avainasemassa. Tarvitaan uudistuksia. On tarjottava eurooppalainen perspektiivi.

Myös keskustelua disinformaation torjunnasta pidettiin tärkeänä.

Muut asiat

a) Eurooppalaista ohjausjaksoa koskeva konferenssi 4.4.2019 Bukarestissa

Puheenjohtaja kertoi lyhyesti eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyvästä konferenssista, joka pidettiin Bukarestissa huhtikuun alussa. Konferenssin työteemoja olivat laadukkaiden investointien edistäminen, ohjausjakson kytkökset monivuotiseen rahoituskehykseen ja sosiaalisten oikeuksien pilariin sekä eurooppalaisen ohjausjakson tulevaisuus.

b) Komission tiedonanto oikeusvaltion lujittamisesta unionissa

Komissio (1. vpj. Timmermans) esitteli huhtikuussa antamansa oikeusvaltioperiaatetta (Rule of Law, RoL) koskevan tiedonannon. Tavoitteena on lujittaa oikeusvaltioperiaatteen noudattamista unionissa ja puuttua ongelmiin ajoissa. Pitää parantaa työkaluja ja käyttää niitä paremmin. Eri työkalujen tulee sopia hyvin yhteen. Komissio korosti myös toiminnan pysymistä unionin rakenteissa sekä MFF/RoL-asetusehdotuksen tärkeyttä. Timmermans toivoi jäsenmaiden lähettävän komissiolle näkemyksiään RoL-työkalujen kehittämisestä. Komissio palaa asiaan antamalla tiedonannon toisen osan ennen kesätaukoa.

Käytetyissä puheenvuoroissa korostettiin asian tärkeyttä. Esille nostettiin myös rahoitukseen liittyvän ehdollisuuden (MFF/RoL) merkitys. On vahvistettava RoL-työkaluja ja mietittävä, mitä uusia työkaluja tarvitaan. Kansalaisyhteiskunnan roolia korostettiin. Jos kansalaisyhteiskunta on painostuksen kohteena, sitä on puolustettava. Samalla, kun kehitetään RoL-työkaluja, tulee jatkaa SEU 7 artikla -kuulemisia. Eri työkalut eivät ole päällekkäisiä, vaan toisiaan täydentäviä. Keskustelussa korostettiin myös EU:n perussopimusten kunnioittamista sekä tarvetta toimia avoimesti, tasavertaisesti ja ei-poliittisesti.

c) Euroopan kulttuuriperintöä käsittelevä ministerikokous 3.5.2019 Pariisissa

Puheenjohtaja ja Ranska informoivat 3.5. Pariisissa järjestetystä Euroopan kulttuuriperintöä käsittelevästä ministerikokouksesta. Kokouksen loppujulistuksessa korostettiin muun muassa eurooppalaisten toimijoiden verkostoitumista sekä tarvetta aktivoida nuoria ja pohtia rahoitusta Euroopan kulttuuriperinnön suojaamiseksi.

Suomen edustajat

Ministeri Terho ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	Eurooppa-neuvosto, Oikeusvaltioperiaate, rahoituskehykset, YAN Yleisten asioiden neuvosto, ulkosuhteet; rahoitus
Hoitaa	OM, SM, UM, VM, VNK
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, PLM, SP, STM, TEM, TPK, TULLI, VTV, YM